RUIMTE OM TE GROEIEN

GEÏNTEGREERD CULTUURBELEIDS PLAN 2020-2025

SINTJANSMOLENBEEK

DE VAARTKAPOEN

O.B. DE BOEKENMOLEN

NEDERLANDSTALIGE CULTUURDIENST

VOORAF

Dit plan schetst de ambities van De Vaartkapoen, O.B. De Boekenmolen en de Nederlandstalige cultuurdienst die zij tegen 2025 in Molenbeek willen realiseren. Om deze ambities te verwoorden gingen de drie decretale partners niet over één nacht ijs. Wij vertrokken van de sustainable development goals, die de Verenigde Naties formuleerden, met 'een sterke overheid', 'de (mentale) gezondheid van de burger' en 'partnerschappen om doelstellingen te realiseren' als inspiratie. Vanuit onze eigen jarenlange ervaringen, vanuit diepgaande gesprekken met verschillende bewonersgroepen en partners, vanuit inzichten van de adviesorganen en burgercollectieven werden ambities verder gekneed en doorgesproken op maat van Molenbeek.

In wat volgt geven we u graag ons parcours mee, beginnende bij de inzichten uit de omgeving die onze belangrijkste leidraad vormden en het theoretisch kader waarin we onze ambities inbedden. Zij voeden de drie ambities waar wij ons de komende jaren aan zullen overgeven. Tenslotte bieden we een zicht op de strategische middelen.

Alvast bedankt aan Hilde, Yao, Aziza, Raissa, Aimée en Ghizlane voor jullie belangeloze betrokkenheid bij de opmaak van het plan. En vergeet ook zeker niet de omgevingsanalyse in bijlage ter hand te nemen. Zij verantwoordt temeer onze keuzes.

Een plan gedragen door

cultuur in molenbeek
GEMEENTELIJKE DIENST

de Bib

VK

INHOUD

Voorwoord 5

De basis voor ons verhaal 6

Molenbeek in praktijk 7
En de theorie 9

Ambities voor Molenbeek 11

Ambitie 1: een open en velige omgeving 12
Decretale partners scheppen een duidelijk kader 12
Culturele middelen en infrastructuur zijn optimaal inzetbaar 13
Bewoners voelen zich welkom onthaald 14
Molenbeek is een gezonde leefomgeving 15
Ambitie 2: een empowerende omgeving om van cultuur te genieten en zelf te ondernemen 16
Een inclusief en veelzijdig verhaal, gefucst op muziek & taal 17
Nederlands als beleeftaal 17
Vrijblijvende oefenkansen en formele ontwikkelingskansen 18
Bewoners ontmoeten buren 19
Ambitie 3: een experimentele omgeving om cultuur te laten groeien 20
Openbare ruimte als experimenteerplaats 20
Verenigingen als verrijkende partners 21
Sleutelfiguren van informele netwerken gaan in dialoog 21
Kunstenaars voelen creatiezin groeien 22

Middelen voor cultuur 24

Personeel 25
Financiën 26
Infrastructuur 27
Onder druk 28

Participatie: cultuur voor, door en met mensen 29

Voor het plan 30
Voor altijd 31

Transparantie en communicatie 32

Voor het plan 33
Voor altijd 34

Bijlagen 35

kerncijfers 36
cultuurraad 38
organiek reglement 38
samenstelling 41
advies 42
adviesraad bibliotheek 43
organiek reglement 43
samenstelling 43
advies 44
raad van beheer gemeenschapscentrum 45
samenstelling 45
advies 46
Afsprakennota tussen de gemeente en de Vaartkapoen 47
Convenant VGC & gemeente
Goedkeuring gemeenteraad
Advies Vlaamse Gemeenschapscommissie

VOORWOORD

Beste Molenbekenaars, beste vereniging, beste collega's,

Onze gemeente kent een rijk cultureel klimaat. Met dit nieuw beleidsplan willen we inzetten op een boeiend aanbod dat het publiek aanzet tot ontplooiing, verwondering en co-creatie. Belangrijk is dat we steeds stilstaan bij de manier waarop we cultuur maken. De gebaande paden verlaten om de Molenbekenaren te laten zien en horen is van essentieel belang.
Samen met de Nederlandstalige cultuurdienst, de Boekenmolen (openbare bibliotheek) en De Vaartkapoen bekeken we hoe we onze visie en onze doelstellingen de komende jaren willen invullen. Om een antwoord te bieden op de uitdagingen waarmee we geconfronteerd worden, hebben we samengewerkt met onze Molenbekenaren, waaronder getalenteerde kunstenaars en betrokken jongeren. Deze dialogen hebben geleid tot verrassende inzichten die voortvloeien in ons huidig beleidsplan. Hieruit zullen we zonder twijfel energie en materiaal halen om boeiende projecten en activiteiten op poten te zetten.
Op deze manier hopen we dat de Molenbekenaar het cultureel landschap mee uitwerkt en hertekent. Het resultaat; een veelbelovend cultuurbeleidsplan gekenmerkt door actieve participatie!
Onze ambities met dit beleidsplan zijn duidelijk. We willen luisteren, co-creëren en verbinden. Kortom, reageren op wat onze gemeente nodig heeft!

Khadija Zamouri
Schepen van Nederlandstalige aangelegenheden

Het is zover. Voor u ligt een ambitieus cultuurbeleidsplan, dat we samen met de collega's van de Nederlandstalige cultuurdienst en De Boekenmolen vorm gaven. En dat deden we uiteraard niet alleen of vanachter een scherm, maar in samenspraak met Molenbeekse verenigingen, kunstenaars, burgerbewegingen en specifieke focusgroepen. Het resultaat is een plan dat ruimte geeft, faciliteert en meebouwt aan de culturele rijkdom van Molenbeek in al haar facetten. Het plan vraagt ook duidelijke engagementen van de gemeente naar meer transparantie en ondersteuning voor verenigingen, organisaties, kunstenaars en burgerinitiatieven.
Voor De VK zijn de komende jaren cruciaal. We verlieten in 2019 onze vertrouwde stek in downtown Molenbeek om plaats te maken voor grote renovatiewerken. De volgende 2 jaar bouwen we – samen met RECYCLART - mee aan een nieuw te ontdekken stuk kanaal zone vanuit onze fantastische tijdelijke site MANCHESTER.
De nieuwe VK, die in 2022 de deuren opent, krijgt er - naast een splinternieuwe concertzaal en verschillende ateliers - een gemeenschapstuin, laboruimte en co-working café bij die we in co-creatie met de buurt vormgeven. De drie deelwerkingen - buurt-, concert- en vrouwenwerking - worden één met als grote inspiratie **Muziek en Molenbeek**. We mikken op een brede muziek- en buurtwerking, veel co-creatie en cross-over, urban vibes en bakkenvol Molenbeeks talent. Zoek ons op, want onze mantra is : samenwerken gaat beter. Onder de radar schuilt kracht, schoonheid en hoop. Samen geven we Molenbeek vleugels.

Tot in De VK,
Irene Rossi, Voorzitter De Vaartkapoen

DE BASIS

VAN ONS VERHAAL

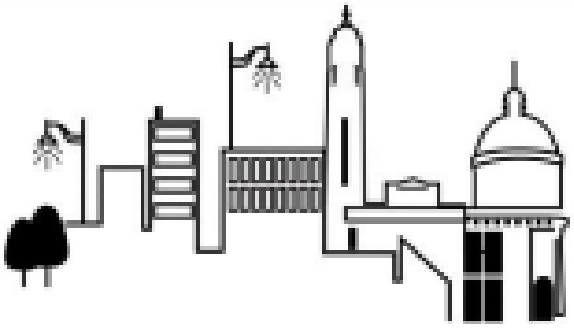

MOLENBEEK in praktijk…

De afgelopen zes jaar is Molenbeek qua uiterlijk niet radicaal veel veranderd. Ze is nog steeds één van de dichtstbevolkte en armste gemeenten van België, gelegen in het westen van het Brusselse Gewest. Ook de **diversiteit** die je van een grootstad mag verwachten, vind je in overvloed terug in Molenbeek. Volgens de Inburgerings- en Integratiemonitor wonen 140 verschillende nationaliteiten samen op 5,9 km² en is 94% van de kinderen van buitenlandse afkomst[1]. De verschillen naar achtergrond, opleidingsniveau, leeftijd, taal, woonsituatie en economische welvaart, zelfs binnen de nationaliteiten, toont ook de diversiteit binnen deze superdiversiteit aan. Dé Molenbekenaar bestaat nog steeds niet. Integendeel, hij wordt moeilijker te vatten, maar kleurt en verrijkt des te meer de straten van de gemeente.

Haar wijken verschillen dan wel nog steeds in samenstelling met veel jongeren en kansarme en kroostrijke gezinnen in de Maritieme wijk en Historisch Centrum en een relatief oudere bevolking in Hoog Molenbeek, maar ook deze kloof tussen 'oude' en 'nieuwe' wijken vervaagt steeds meer. De diversiteit in Molenbeek omarmt ondertussen zo goed als de hele gemeente. Gentrificatie brengt nieuwe tweeverdienende jonge gezinnen tot de rechteroever van het kanaal en kroostrijke gezinnen met uiteenlopende culturele achtergronden vestigen zich steeds meer in Hoog Molenbeek. De dichtbevolkte buurten hebben nood aan creatieve invulling van de mogelijkheden in de beperkte openbare ruimte, terwijl de open groene ruimten in Hoog Molenbeek, zoals Scheutbos en Marie Josépark, nood hebben aan cultuur om een nieuw publiek toe te leiden. De wijken Weststation en Hertogin van Brabant belichamen deze transitie ten volle, op de psychologische breuklijn van het Weststation. De economische en cultureel artistieke bedrijvigheid is er groot, een dichtbevolkte woonbuurt met niettemin een groot potentieel aan open en groene ruimte, de bevolkingssamenstelling een lappendeken, kenmerkend voor de gemeente. De bevolking is diverser geworden en de kloof tussen Hoog en Laag Molenbeek is kleiner geworden.

De anonimiteit die kenmerkend is voor een grootstad, spaart ook Molenbeek niet. Door de grote mobiliteit van personen, blijft wat achter de gevels gebeurt, vaak onzichtbaar voor buren en de buitenwereld (huiselijk geweld, eenzaamheid, armoede...). En ook de negatieve reputatie is een last die Molenbeek meesleept. Maar Molenbeek staat te meer ook bekend als een rijke gemeente als het aankomt op creativiteit, engagement en een divers verenigingsleven. Meer

[1] het kind of minstens één van zijn ouders heeft een andere dan de Belgische nationaliteit in 2016.

dan 150 Franstalige, Nederlandstalige en meertalige verenigingenz etten zich in voor cultuur en de burger. Alternatieve economieën groeien er uit tot plaatsen die mensen verenigen. Kunstenaars en verenigingen komen de laatste jaren nog meer op voor Molenbeek en benadrukten de kracht van diversiteit. Steeds meer burgercollectieven rijzen op om initiatief te nemen, niet alleen gevoed door de middenklasse maar uit een gevoel van complementariteit met de gevestigde orde om tot die lagen van de bevolking door te dringen waar overheden en het reguliere aanbod niet geraken.

Deze ervaringen werden in de aanloop naar dit plan afgetoetst via een **brede participatie**. Bewoners en collectieven die dagelijks deze realiteit mee aanvoelen en erop proberen in te spelen, wijzen al enkele jaren op de precaire maatschappelijke tendensen en sterke antwoorden van de burger hierop. Ook recenter, in dialoog met diverse (focus)groepen werd deze tendens bevestigd:

- Kunstenaars willen meer engagement opnemen, in dialoog gaan met de overheid en als volwaardige partner bouwen aan een sterke en zichtbare samenleving.
- Burgers verenigen zich in collectieven als positief verzet, om van onderuit zelf initiatieven te ontwikkelen.
- Jongeren willen niet passief aan de zijlijn consumeren, maar actief aan het roer staan om hun eigen leefwereld te verrijken.
- Gezinnen vragen aandacht voor de ontwikkeling van hun onmiddellijke woonomgeving en zijn bereid zelf verbindingen in de eigen wijk te leggen.
- De verschillen tussen en binnen gemeenschappen zijn alomtegenwoordig, maar verbinding is een wil en een must.

Verbinding met de buurt en met de eigen potentie lijkt wel een terugkerende mantra. In deze mantra wordt **het Nederlands** trouwens niet als een vreemde eend bekeken, maar als een verrijkend instrument voor het samen-leven, de persoonlijke groei en professionele mogelijkheden. En net deze ontwikkelingen vormden ook de grondslag van een diepere reflectie binnen het (culturele) beleid over de rol die zij wil en zou moeten opnemen in dit positief activisme van onderuit en in het zelf activeren en waarderen van deze verbindingen. *Hoe kunnen we ervoor zorgen dat elke burger actief cultuur, en zo ook de samenleving, mee kan maken en de richting ervan kan bepalen* is onze hamvraag.

EN THEORIE

Deze kern van ons verhaal brengt ons bij 'de Geest van Elinor' van Filip de Rynck die een vurig pleidooi neerschreef voor een "overheid die een innovatief ondersteuningskader ontwikkelt, dat anderen uitnodigt, initiatief laat ontstaan en stimuleert door afstand te houden of er net intens mee in interactie te gaan"[2]. Hij pleit voor witruimte, heel veel van deze ruimte, zodat de systeemwereld, waarin de overheid haar regels en kaders bepaalt, de leefwereld waarin mensen, collectieven, kunstenaars zich begeven, niet versmacht. Met andere woorden, de overheid moet meer ondersteunen en kansen bieden en enkel organiseren om deze voorwaarden te versterken of waar deze niet worden vervuld.

Ook de Deense Henrik Jochumsen ontwikkelde een model rond ruimte, *four spaces* om de verschillende functies van bibliotheken beter te begrijpen en erover te debatteren[3]. In dit model gaat Jochumsen uit van een steeds veranderende samenleving en veranderende behoeften. Hierdoor evolueert de rol van de bibliotheek én haar gebouw mee. In die zin is dit model een belangrijk instrument bij het inrichten of herinrichten van de bibliotheek. In Jocumsens' visie is een bibliotheek een combinatie van verschillende ruimtes, namelijk één van ontmoeting, inspiratie, leren en innovatie. Die veranderende behoeften van de lokale gemeenschap bepalen uiteindelijk de verdere uitwerking van de ruimte van de bibliotheek. En net daarom is de invulling van het *four spaces* - model overal en telkens anders.

In die zin wil het lokaal cultuurbeleid ook met deze beide modellen over ruimte aan de slag: de juiste voedingsbodem, context of *space* creëren zodat mensen in cultuur zich veilig en thuis voelen. Met oog voor 4 fasen, garanderen we deze ruimten op maat van elk initiatief, elke partner en elke burger. We creëren culturele ruimte om te groeien!

1. Open space
   Het is een plaats voor ontmoeting en om jezelf te zijn, zonder verdere verplichtingen en verwachtingen.

2. Safe space
   Het is een plaats voor inspiratie, om binnen je comfortzone nieuwe culturele dingen te ervaren.

3. Brave space
   Het is een plaats voor leren, om te durven praten en in interactie te gaan met andere meningen.

4. Commons
   Het is een platform voor innovatie en experiment.

[2] F. DE RYNCK, De Geest van Elinor, okt. 2014, *Lokaal*, 21-31
[3] https://modelprogrammer.slks.dk/en/challenges/zones-and-spaces/the-four-space-model-by-henrik-jochumsen/

Via dialoog, participatie en de beschikbare middelen (strategieën), creëren we deze spaces op maat van de behoeften bij elk van onze focusgroepen zodat *elke burger (kunstenaar, burgerinitiatief, jongere, gezin en een buurt) actief cultuur, en zo ook de samenleving, mee kan maken en de richting ervan kan bepalen*. Dit vertaalt zich in drie ambities met als baseline "culturele ruimte om te groeien":

1. Een veilige en open omgeving (open space)
   instellingen groeien

2. Een empowerende omgeving die bewoners samen van cultuur laat genieten en kracht geeft om zelf te ondernemen (safe space & brave space)
   mensen groeien

3. Een experimentele omgeving waar cultuur kan ontwikkelen, een plaats voor innovatie en leren (brave space & commons)
   cultuur groeit

ONZE AMBITIES

VOOR MOLENBEEK

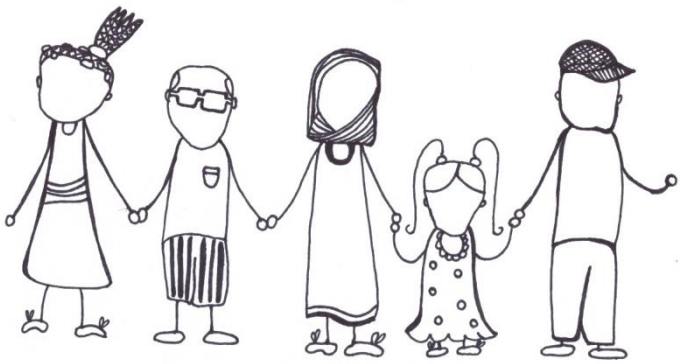

AMBITIE 1

een veilige en open omgeving (open space)

"Open Space" betekent letterlijk open ruimte (een witruimte). Een open en gezonde ruimte zowel op mentaal als fysiek vlak waar mensen zich goed en welkom voelen, zonder verdere verplichtingen en verwachtingen. Deze ***open space*** is een ***plaats voor ontmoeting*** zonder meer. Deelnemen aan cultuur moet als thuiskomen zijn, zoals Jochumsen in zijn four-space model ook naar de bibliotheek verwijst als de derde thuisplek, zonder prestatiedrang of de nood om je anders voor te doen: in de juiste infrastructuur, met een warme lach, in een gezond kader.

In een beleid dat deelnemers mee in het bad (be)trekt en minder zelf aan het roer staat, is dan ook de plaats van de decretale partners van belang voor het scheppen van de juiste ondersteuning, in het aanleggen van de ideale voedingsbodem, in het betrekken van de juiste mensen.

Met de vraag hoe we deze open space kunnen creëren en welke rol cultuur in de samenleving moet opnemen om deze vertrouwde omgeving te bieden, groeien de decretale partners zelf en zetten we in op de volgende uitdagingen:

1. De decretale partners scheppen een duidelijk kader van rollen en ondersteuning

Hier gaan we voor

Bewoners en culturele actoren hebben een duidelijk overzicht van cultuur in Molenbeek. Ze weten bij wie ze terecht kunnen voor culturele vragen, ondersteuning, bemiddeling of een partnerschap.

De decretale partners maken de komende jaren dan ook werk van een duidelijke rolverdeling. Welke instanties bieden ondersteuning in culturele initiatieven en welke rol nemen de partners hierin op? Waar kan je terecht om alleen of in co-creatie culturele initiatieven te ontwikkelen? Welke culturele spelers zijn actief in Molenbeek, tout court? zijn enkele vragen waar we ons op focussen. Ook de rollen die niemand opneemt worden geanalyseerd. De hiaten en

vraagstukken op cultureel gebied in Molenbeek leggen misschien nieuwe rollen, een herverdeling van de rollen of de nood aan andere instanties bloot.

Duidelijke lijnen uitzetten doe je uiteraard niet alleen. De andere grote culturele partners zoals het Huis van Culturen en Sociale Samenhang, Brede School en Move asbl kunnen bijdragen in deze verduidelijking. De adviesorganen vormen mee het geïntegreerd actieplan en bekijken hoe bewoners, verenigingen en kunstenaars deel hebben in het lokaal cultuurbeleid.

Strategische stappen zijn:

> De decretale partners komen samen om hun rol binnen het lokale culturele beleid te verduidelijken op vlak van informatieverstrekking, bemiddeling, ondersteuning en co-creatie. Ze formuleren samen een strategisch plan waarin duidelijk de ondersteuning die elk van de partners biedt en het programma dat zij zelf organiseert wordt beschreven. Aansluitend wordt de rol van elke partner hierin gespecificeerd.
>
> De decretale partners en geïnteresseerde leden van de officiële adviesorganen komen samen om prioriteiten te bepalen waarop in 2020 wordt ingezet vanuit het lokaal cultuurbeleid en de modaliteiten te bespreken voor het betrekken van andere culturele partners.
>
> De VK werkt verder aan zijn integratieproces van de verschillende werkingen van het gemeenschapscentrum De Vaartkapoen (vrouwenwerking Caleidoscoop en kunsteducatieve/co-creatie poot VK Art) en VK Concerts naar één duidelijke werking en identiteit (Muziek, Maatschappij en Molenbeek).
>
> De Raad van Bestuur van de VK (en bij uitbreiding enkele experten) bepaalt samen met het VK team de artistieke en zakelijke ambities van de muziekwerking van De VK (Beleidsperiode 2022-2027) om opnieuw structurele werkingsmiddelen aan te vragen bij Vlaanderen (Kunstendecreet). Deadline 1 december 2020.

2. De culturele middelen en infrastructuur zijn optimaal inzetbaar

Hier gaan we voor

De financiële middelen ter ondersteuning van culturele projecten verhogen de volgende jaren. Culturele spelers in Molenbeek ervaren zo een grotere bijdrage van de gemeente aan de ontwikkeling van cultuur. Zo groeit op hun beurt de kwaliteit en de grootschaligheid van hun initiatieven.

Daarnaast hebben culturele spelers zicht op de beschikbare materialen en andere middelen om hun initiatieven verder te ontwikkelen. Ze zijn op de hoogte van de inventaris en de voorwaarden om materiaal, kennis, infrastructuur en financiële middelen ten volle te benutten.

De bibliotheek evolueert naar een belevenisbibliotheek waar de gebruiker centraal staat en zo ervaart het publiek een optimale toegang tot de bibliotheek en haar diensten. Nieuwe kansen duiken op voor het gebruik van de infrastructuur met partners, het publiek en jongeren. Bezoekers voelen zich thuis in de bibliotheek, net zoals in De VK. In mei 2019 verliet De VK voor grote renovatiewerken haar vertrouwde stek in downtown Molenbeek. Samen met Recyclart

bouwde De VK de voormalige drukkerij in de Manchesterstraat om tot restaurant, kunstencentrum, buurthuis en concertzaal MANCHESTER. Met onze aanwezigheid in dit onontgonnen stuk kanaalzone, leggen we de eerste kiemen voor een nieuwe artistieke hub op deze site. Verder wil De VK de Manchester periode gebruiken om de eigen ambities voor "De nieuwe eengemaakte VK" verder vorm te geven. In 2022 openen we de deuren van De Nieuwe VK. Naast een grondige facelift voor de concertzaal en het gemeenschapscentrum, krijgen we er een semi-publieke tuin, artistieke laboruimte en co-working space bij, die we samen met de buurt vormgeven. Tijdens de verbouwingen behoudt De VK zijn link met de buurt rond de bouwwerf door aanwezig te zijn en aanspreekbaar te zijn voor de buurt.

strategische stappen zijn:

De cultuurdienst dient een gemotiveerde begroting in om de "subsidies aan culturele organismen" te verhogen. Zij maakt het huidige algemene subsidiereglement van 2017 behapbaar en eenvoudiger vindbaar op digitale media.

De bibliotheek vraagt in haar begrotingsvoorstel om extra middelen voor projecten met haar culturele partners.

De bibliotheek zet in op digitaliteit. Ze stelt in haar computerruimte digitale media ter beschikking. Ze voorziet op elke verdieping wifi. Ze voorziet informatie en workshops over *"digitaliteit"* voor bezoekers en personeel.

De VK ontwikkelt tools, formats en ontmoetingsmomenten om de buurt te informeren en input te krijgen voor de creatie en invulling van tuin, hangar en open onthaal/ontmoetingsruimte (aka coworking café).

De VK organiseert samen met partners en experten in het jeugdwerk overlegmomenten met jongeren en buurtbewoners om een duidelijk kader en randvoorwaarden te scheppen voor de semi-publieke tuin van De VK. Indien nodig gaat De VK op zoek naar een structurele partnership binnen jeugd- en/of straathoekwerk.

De VK evalueert het huidig zaalhuur- en coproductie beleid om (nog meer) kansen te geven (open space / gebruik ruimtes) aan buurtbewoners, jonge Brusselse concertorganisatoren, kunstenaars en burgerinitiatieven.

3. Bewoners voelen zich welkom onthaald in de culturele instellingen

Mensen krijgen het gevoel erbij te horen en hun ding te doen. Vooral voor jongeren is dit cruciaal. Zij hebben nood aan een tweede thuis en aan ontspanning. Zij bewegen zich in een digitale wereld, waarin ze experimenteren en zich thuis voelen.

Hier gaan we voor

Inwoners voelen zich welkom in de culturele infrastructuren. Ze weten dat ze er terecht kunnen voor alle informatie of een vriendelijke babbel in het Nederlands of een andere universele taal. Jongeren krijgen deze plaats in de bibliotheek en De Vaartkapoen, met openheid naar hun eigen leefwereld en digitale behoeften. Bewoners kennen de bibliotheek als een 'open place-

to-be', een plek waar je gewoon kan zijn, maar ook de nodige informatie kan opzoeken of vragen. De VK is - zoals haar missie zegt - een open huis en ankerpunt waar ontmoeting en onthaal centraal staan. De nieuwe VK krijgt met haar tuin, coworking café en onthaal extra ruimte, waar iedereen gewoon kan zijn en gebruiken kan maken van de infrastructuur.

strategische stappen zijn:

De cultuurdienst maakt samen met de diensten communicatie, stadsontwikkeling, de jeugddienst en MOVE vzw een onthaalgids als kompas van administratieve informatie, hulpvragen en ontspanning voor bewoners en verenigingen. Ze onderzoekt of de onthaalgids smartphone vriendelijk kan aangeboden worden.

Het personeel van de bibliotheek, De VK en de cultuurdienst biedt een open en warm onthaal, van klusjesman en poetshulp tot leidinggevende en alle medewerkers daartussen. Het personeel krijgt hierin een instructie/ vorming aangeboden.

De bibliotheek en De VK starten samen met een jongerenwerkgroep om te kijken hoe zij de ruimte zien en hoe ze die willen invullen.

De VK maakt het open cloud systeem operationeel, waardoor personeelsleden eender waar kunnen inloggen en werken in De VK. Hierdoor kunnen ze werken in het coworking café/onthaal en zijn ze een laagdrempelig aanspreekpunt voor wie dat wil.

4. Molenbeek is een gezonde leefomgeving met een positieve impact op de gezondheid van haar bewoners en op de reputatie van de gemeente

Hier gaan we voor

Bewoners krijgen het gevoel dat de overheid inspanningen levert om op een ecologische manier evenementen te organiseren, alsook de straten proper achter te laten na evenementen. Dit zet bewoners en verenigingen aan om zelf acties te ondernemen en de straten en openbare ruimte aangenamer achter te laten en te maken.

strategische stappen zijn:

De decretale partners stellen een charter op rond duurzame cultuur organiseren en beleven. Dit charter wordt bij elke nieuwe samenwerking overhandigd en dient als verplichte leidraad. We zoeken samenwerkingen met bestaande initiatieven zoals Café Filtré.

De decretale partners breiden hun inventaris uit aan duurzame materialen, gebruiken deze bij eigen evenementen en stellen deze ter beschikking van partners.

De decretale partners maken een eenvoudige communicatietool die het publiek attent maakt op het gebruik van duurzame materialen.

De decretale partners ruimen zelf hun eigen evenementen op en laten de gebruikte ruimte proper achter.

De decretale partners ontwikkelen ludieke activiteiten om haar bewoners aan te zetten om een gezonde leefomgeving te creëren.

AMBITIE 2.

Een empowerende omgeving die van cultuur laat genieten (safe space) & zelf laat ondernemen (brave space)

Dé molenbekenaar bestaat niet. Bij een mengelmoes aan streken van herkomst, verschillen in generaties, taal, geloof of sociale status komen nog persoonlijke voorkeuren *des goûts et couleurs*, je opvoeding, keuzes in het leven, invloeden van vrienden en zoveel meer die je persoonlijkheid mee vormen. Er is alleen diversiteit in een superdiversiteit zoals Medhi Maréchal terecht opmerkt (M. Maréchal, Ruimte Maken, publicatie van Demos, s.d. 11.). Met cultuur denken we niet in schotten maar omarmen we juist *de verschillende identiteiten*. In Molenbeek laten we ***alle mensen groeien*** en laten we de veelzijdigheid van mensen in een veelzijdige cultuur aan bod komen.

Jezelf kunnen en mogen zijn, daar draait het immers om! Je eigen identiteiten kunnen beleven versterkt eigenwaarde, zelfvertrouwen en zo ook je positie in de samenleving. Het culturele beleid van Molenbeek zet in op deze veilige ruimte om jezelf te durven zijn en open te stellen voor anderen, om binnen je comfortzone nieuwe culturele ervaringen op te doen. Deze ***safe space*** is een ***plaats voor inspiratie***. Voor kinderen spelen ouders hierin een actieve rol.

Ook het *Nederlands* is belangrijk bij identiteitsbeleving en persoonlijke groei. Nederlandstaligen zoeken al langer in Molenbeek een plaats waar ze Nederlands kunnen spreken. Voor anderstaligen vergemakkelijkt de kennis van het Nederlands bovendien de taalontwikkeling. Het biedt extra ontplooiingskansen in de school, in de vrije tijd en in (de zoektocht naar) werk. Het Nederlands kunnen spreken of leren is dan ook een must in Molenbeek. De bibliotheek speelt een belangrijke rol in deze taalverwerving.

Maar naast deze *safe space*, wijzen cijfers en gesprekken duidelijk aan dat vele Molenbekenaars ook baat hebben bij *toekomstperspectief*, zicht op carrièremogelijkheden en gebruik van ontwikkelingskansen. Cultuur is een speels en veilig medium om ruimte te creëren voor ontwikkelingskansen. Deze ***brave space*** is een ***plaats om te leren***. In een veilige en open ruimte kan je verder gaan dan wat je ziet en durft. Ze laat je toe om jezelf te zijn, om in interactie te gaan met andere meningen, om te durven praten en zelf actie te ondernemen.

Deze *safe* en *brave space* vind je, niet alleen in instellingen, maar bovenal in *de eigen buurt*. Vele bewoners gaven aan dat zij hun eigen buurt een belangrijk vertrekpunt vinden om aan cultuur te doen én sterk te staan in de maatschappij. Het doorbreken van eenzaamheid en isolement van de vele alleenstaanden in de gemeente begint trouwens ook in de buurt of met gelijkgestemden. De roep naar een lokaal netwerk waar kinderen samen zijn, waar bewoners in hun vrije tijd buren en andere gemeenschappen kunnen ontmoeten en zo ook een waarlijk thuisgevoel kunnen hebben, klinkt luid. Zo belangrijk zelfs, dat vele bewoners aangeven zelf een engagement te willen opnemen en zo ook aan een empowerde buurt te werken, want een verbonden buurt is een sterke buurt.

1. De verschillende (culturele) identiteiten vinden samen hun plaats in een veelzijdig en inclusief cultureel aanbod, gefocust op muziek en taal

Hier gaan we voor

Alle burgers in Molenbeek beleven hun identiteiten ten volle. Roots in andere landen, liefde voor bepaalde culturele disciplines, engagement voor een buurt of wijk, overtuigd van een bepaald geloof of visie, hetero, holebi of zoekende, iedereen vindt in Molenbeek zijn plaats en voelt zich gekend, erkend en gesteund in het lokale culturele beleid in de gemeente. Meer nog, burgers voelen zich aangemoedigd om andere identiteiten, generaties en subculturen te ontdekken, ermee in dialoog te gaan en cultuur te ontwikkelen.

De eigen taal - en cultuurbeleving heeft een plaats in de Molenbeekse samenleving en zo ook in het lokaal cultuurbeleid. Taal en muziek zijn gemeenschappelijke expressiemiddelen die cultuurliefhebbers van verschillende 'backgrounds' samenbrengen en waar de decretale partners sterk in zijn. De diversiteit binnen de diversiteit is zichtbaar en wordt gevierd, door te werken rond het gemeenschappelijke, dat wat allen bindt.

Strategische stappen zijn:

De decretale partners onderzoeken samen met experten hoe taal en vertelcultuur kan afgestemd worden op een vertrouwde meertalige omgeving én hoe de bibliotheek en De VK taal en muziek kunnen verbinden met elkaar in een gemeenschappelijke visie en aanbod.

De decretale partners bekijken samen hoe bewoners in aanbodarme wijken samen aan cultuur kunnen deelnemen of naar cultuur toegeleid kunnen worden.

In het duurzame charter dat de decretale partners ontwikkelen, bepleiten zij ook respect voor alle identiteiten. Zij delen dit duurzame charter mee aan elke partner.

De cultuurdienst polst bij de dienst interculturele dialoog naar het beleid rond gemeenschappen, identiteiten en interculturaliteit en bekijkt samen met de dienst hoe de eerste kennismaking met vertegenwoordigers, sleutelfiguren en netwerken van verschillende gemeenschappen, (sub)culturen en identiteiten kan plaatsvinden.

De bibliotheek profileert zich als het aanspreekpunt rond taal en literatuur in de gemeente en als de partner in het uitwerken van initiatieven hierrond. Zij geeft ook een plek aan andere talen zoals Arabisch en Engels en onderzoekt verdere uitbreidingsmogelijkheden (Poolse collectie, een belangrijke bevolkingsgroep in Molenbeek en een leemte in het huidige aanbod van de Brusselse bibliotheken).

De bibliotheek en De VK verstevigen samenwerkingen (bv. Foyer vzw, Minderhedenforum) in het kader van haar beleid rond meertaligheid, diversiteit en interculturaliteit.

2. Het Nederlands is een beleeftaal voor Nederlandstaligen en niet - Nederlandstaligen

Hier gaan we voor

Voor de Nederlandstaligen zijn de decretale partners een bakermat in de gemeente. Zij kunnen het Nederlands spreken en beleven in een duidelijk aanbod voor verschillende leeftijden (senioren, volwassenen, kinderen), voor families, voor oud- maar ook nieuwkomers. De bibliotheek heeft hierin een belangrijke opdracht. Met haar partners voor voorschoolse en buitenschoolse initiatieven en haar scholenwerking kan ze inspelen op de eerste stappen in de

Nederlandse taal en op een verdere solide taalverwerving. Samen met de Brusselse bibliotheken ontwikkelde ze daartoe een gemeenschappelijke geïntegreerde Leeslijn waarbij alle bestaande leesprojecten en -activiteiten zo goed mogelijk afstemmen op de leesinteresse en -noden van kinderen en jongeren van 0 tot 18 jaar. Daarnaast is de bibliotheek een plaats van inspiratie waar volwassenen zich thuis voelen en in contact komen met betekenisvolle ervaringen rond taal en literatuur via lezingen, debatten en workshops.

Maar het Nederlands is ook belangrijk voor anderstaligen en nieuwkomers in onze tweetalige hoofdstad. Het opent deuren voor je verdere carrière, stimuleert je talenknobbel en is een essentieel onderdeel naar meer begrip voor de wereld rondom en naar ontmoeting met anderen, buren. Ook de eigen (andere) taal of de uitwisseling met anderstaligen is een verrijkende basis voor het Nederlands en voor je (latere) positie in de samenleving. Anderstaligen kunnen zich in het Nederlands uitdrukken, krijgen kansen om de taal te leren en verder te oefenen op inspirerende momenten. Het Huis van het Nederlands, Brusseleer, het Agentschap Inburgering en Integratie en het Minderhedenforum zijn hierbij eerste partners. Nieuwkomers kunnen zo verder integreren en inburgeren, hun culturele rijkdom delen en zélf de nieuwe taal ontdekken. Dit kan trouwens niet vroeg genoeg beginnen. Samen met de familie kunnen kinderen op een speelse manier aan cultuur deelnemen, proeven van de Nederlandse taal en van de rijkdom van anderstaligen. De scholen en ook het Brede schoolnetwerk schakelen hun expertise in zodat het Nederlands via cultuur in het leven van kinderen en gezinnen een plaats krijgt.

Strategische stappen zijn:

De decretale partners bekijken met andere relevante aanbieders of er samen een Nederlandstalige familieaanbod kan ontwikkeld worden.

De cultuurdienst organiseert een Nederlandstalig cultureel programma dat door de Vlaamse Gemeenschap in Brussel wordt gelanceerd. Zij bundelt en promoot het Nederlandstalige culturele aanbod in de gemeente.

De bibliotheek groepeert haar taalbeleid met een visie rond ondersteuning van partners die Nederlandse taallessen aanbieden, een uitgebreid aanbod inzake lezingen en gastsprekers, vrijwilligers voor het project Boekenbende aan Huis.

De bibliotheek geeft ruimte aan experimenteren met taal via inspirerende workshops: creatief schrijven, professioneel voorlezen en vertellen.

De VK herdenkt haar scholenwerking samen met Brom en het scholenaanbod van N22 in functie van haar nieuwe identiteit en het aanwezige aanbod.

De VK onderzoekt de nood van immersie speelweken ikv Nederlands voor anderstaligen en nieuwkomers in naschoolse activiteiten. Zij bekijkt samen met het Agentschap Inburgering en Integratie en het Huis van Culturen en Sociale Samenhang hoe deze laagdrempelige immersie weken georganiseerd kunnen worden.

3. Cultuur biedt individuele burgers vrijblijvende oefenkansen en formele ontwikkelingskansen op carrièremogelijkheden

Hier gaan de bibliotheek en De VK voor

Jongeren komen graag naar de bibliotheek. Ze kunnen er studeren, lezen en kennis vergaren en zo verder bouwen aan hun persoonlijke ontwikkeling. In die zin maken zij net de bibliotheek tot een plek die leeft en die zich ontwikkelt tot een platform voor social learning waar kinderen en

jongeren ondersteund en gestimuleerd worden, samen kunnen werken en studeren en eventueel een eerste werkervaring krijgen (Duaal leren). In De VK zien jongeren groeikansen binnen de muziekwereld als organisator en artiest, als stagiair en personeelslid of in professionele opleidingstrajecten en sociale tewerkstellingsprojecten.

Die kansen op persoonlijke ontplooiing zijn trouwens ook voor andere bewoners heel tastbaar en concreet. Elke geïnteresseerde Molenbekenaar kan zich verrijken in diverse leerkansen en cursussen.

Strategische stappen zijn:

De bibliotheek en de VK onderzoeken hoe ze vrijwilligers (sleutelfiguren/handlangers) in de diepte kan begeleiden. Naast persoonlijke ontwikkeling zetten we in op groepsdynamica, diversiteit en klantvriendelijkheid.

De bibliotheek herdenkt haar ruimte als mogelijkheid tot studiekansen tijdens de openingsuren.

De VK evalueert het gebruik en de invulling van de huidige lokalen en het aanwezige cursus- en uitstap aanbod samen met alle betrokken actoren. Tevens onderzoeken we een uitbreiding van het cursusaanbod met een duidelijke link naar de nieuwe identiteit van De VK (Muziek, Molenbeek en Maatschappij). Voor muziek ontwikkelen we een uitgebreid aanbod van initiatiecursussen open voor autodidacten tot speeddates voor beroepsmogelijkheden in de muzieksector.

De VK biedt haar infrastructuur aan structurele partners in huis aan om een sociaal tewerkstellingstraject HORECA en opleiding tot security agent te ontwikkelen ikv van gelaagd vrijwilligersbeleid voor Molenbeekse jongeren die langdurig werkloos zijn.

4. Bewoners ontmoeten hun buren op regelmatige en duurzame wijze en nemen zelf het initiatief in de organisatie van deze ontmoetingen.

Hier gaan de cultuurdienst en De VK voor:

Buurtbewoners vinden het normaal dat de buren elkaar ontmoeten, hun kinderen samen spelen en dat ze deelnemen aan elkaars initiatieven. Meer nog, ze voelen een sterke verbondenheid met hun straat en willen dat ze gezellig en proper is. Bewoners nemen zelf initiatief om buren samen te brengen en de leefkwaliteit in de eigen buurt (mee) in handen te nemen. Bewoners voelen op hun beurt ook een sterke erkenning, waardering en ondersteuning door de gemeente voor deze initiatieven.

Strategische stappen zijn:

De cultuurdienst bekijkt met de dienst participatie en festiviteiten hoe de gemeente een duidelijke ondersteuningsrol kan opnemen met een subsidielijn ter ondersteuning van buurtinitiatieven, een wijkloket die verschillende buurtinitiatieven zoals Dag van de buren, lentepoets, wijkfeesten, … kan bundelen, communiceren en administratief en logistiek kan opvolgen.

De nieuwe onthaalgids wordt voorgesteld en verspreid tijdens een kennismakingsmoment met de buurt. De decretale partners en actoren die de onthaalgids hebben opgemaakt gaan in dialoog met de buurtbewoners.

De Vaartkapoen en de cultuurdienst onderzoeken hoe ze in het nieuwe coworking café van De VK, een werkplek, ontmoeting- en ondersteuningsfunctie kan uitbouwen voor burgerinitiatieven.

AMBITIE 3.

een experimentele omgeving waar cultuur kan groeien (brave space & commons)

De gemeente is een aantrekkingspool voor verenigingen en kunstenaars. Waar ook bewoners opstaan om hun omgeving te veranderen, in dialoog actie te ondernemen en cultuur van onderuit te laten groeien.

Het lokaal cultuurbeleid vertrekt van wat ze ziet, van het potentieel en van de evidentie! Alle bouwstenen zijn aanwezig om **cultuur te laten groeien** en zo ook mensen mee in cultuur te betrekken. Alleen moet het beleid de nodige ruimte genereren om deze basis te versterken en ten volle te laten groeien. Het lokaal cultuurbeleid is zo **een plek van innovatie**.

Kunstenaars, burgerinitiatieven en verenigingen moeten kunnen groeien in deze open ruimte (brave space). Ze moeten ondersteuning krijgen van overheid, elkaar en anderen volgens eigen spelregels (commons). De openbare ruimte is een laagdrempelige en toegankelijke gedeelde omgeving, die zich leent om medezeggenschap te ontwikkelen.

1. de (semi-) openbare ruimte is een experimenteerruimte waar in mede-eigenaarschap culturele initiatieven ontwikkeld worden.

De (semi-) openbare ruimte is en blijft een belangrijk speelterrein. Het is de basis waar mensen elkaar kruisen, de meest evidente en zichtbare plaats in een gemeente waar iedereen zich beweegt. Het geeft een inkijk in de complexiteit van de samenleving. Het is een inspiratiebron voor cultuur en (zelf)expressie.

Pleinen en parken vormen in Molenbeek een mooie setting om culturele initiatieven te organiseren. Maar cultuur moet niet altijd op evidente plaatsen gebeuren om mensen te bewegen of groot in opzet zijn dan wel groots in aanpak en visie. Ook op straathoeken en in tuintjes kan cultuur mensen samenbrengen en een gemeente in beweging zetten. De openbare ruimte leent zich bijzonder goed voor experiment, reflectie en culturele uitwisseling.

Hier gaan we voor:

Molenbeek is gekend voor zijn creatief en doordacht gebruik van de openbare ruimte. Events organiseren in deze gedeelde en centrale ruimte wordt gefaciliteerd en geapprecieerd, waar anderen actief zijn of willen zijn. Ook de semi-openbare ruimtes van de bibliotheek en De Vaartkapoen zijn gekend als plaatsen waar creatieve denkprocessen kunnen rijpen en

activiteiten kunnen plaatsvinden in mede-eigenaarschap. Zo zijn de tuinen van de bibliotheek en van de toekomstige Vaartkapoen een innovatief knooppunt in een netwerk van groene ruimten.

strategische stappen zijn:

De decretale partners denken na over nieuwe strategische plaatsen voor creatieve invulling. Kunnen we tuinen als creatieve hubs ondersteunen? De verschillende tuinen verbinden? Welke open pleinen kunnen mee ontwikkeld kunnen worden, naast het gemeenteplein. Zij gaan hierbij in dialoog en denkproces met andere organisaties die zich in de openbare ruimte begeven, zoals het Huis van Culturen en Sociale Samenhang ikv Weststation.

De bibliotheek en de cultuurdienst heractiveren de gezamenlijke kruidentuin met "een plaats voor kunst", literatuur, een pedagogische wijzer rond ecologie en kruidengebruik én het openstellen van de oogst.

De cultuurdienst en de gemeentelijke diensten maken de procedures rond het organiseren van events in de publieke ruimte overzichtelijk en toegankelijk.

De cultuurdienst en De VK onderzoeken of de gemeente Molenbeek plaatsen in de publieke ruimte ter beschikking kunnen geven voor expressie.

2. Verenigingen zien elkaar en de decretale partners als verrijkende partners. Zij ontwikkelen initiatieven in co-creatie.

Co-creatie is een vorm van samenwerking, waarbij alle deelnemers invloed hebben op het proces en het resultaat van dit proces. Kenmerken van co-creatie zijn dialoog, 'common ground', enthousiasme, daadkracht en focus op resultaat. Gelijkwaardigheid van de deelnemers, wederkerigheid, openheid en vertrouwen zijn kernwoorden.

Hier gaan we voor:

"Eendracht maakt macht of l'union fait la force" is het nationale motto van België. Laat ons deze in de praktijk met beide handen vastnemen de volgende jaren. Sociaal culturele en artistieke actoren in de gemeente die elkaar écht kennen: weten wie het aanspreekpunt is bij de andere speler, de werking, de noden en de verwachtingen van de anderen kennen. Ook over de taalgrenzen heen vinden culturele actoren elkaar om cultuur voor iedereen te brengen. Verenigingen vinden samenwerking dan ook een evidentie in concrete projecten en in strategisch denken over de culturele toekomst van de gemeente. Zij bundelen hun middelen, mensen, kennis en communicatie. Ze komen samen om te overleggen, te netwerken, strategische keuzes te maken en samen Molenbeek op cultureel gebied verder te ontwikkelen.

Verenigingen kijken voor de ontwikkeling van hun initiatieven ook in de richting van de decretale partners. Hoe kan ik mijn initiatief best vormgeven? Welke zijn de optimale partnerschappen? zijn vragen die samen met de decretale partners bekeken worden.

strategische stappen zijn:

De decretale partners organiseren en nemen deel aan (meertalige) netwerkmomenten op basis van gemeenschappelijkheid (doelpubliek, maatschappelijk domein, discipline).

De bibliotheek experimenteert samen met partners en geïnteresseerden rond creatieve taalprojecten en taalstimulering en geeft hen de ruimte om dit te ontwikkelen.

De nieuwe meervoudige identiteit van De VK (Muziek, Maatschappij en Molenbeek) vraagt om nieuwe input en expertise. Dit doen we in co-creatie met uiteenlopende stakeholders uit Molenbeek, Brussel en daarbuiten;

3. Sleutelfiguren van informele netwerken zetten hun activisme in activiteit om in dialoog met elkaar en het lokaal cultuurbeleid

Burgercollectieven bevinden zich in een bevoorrechte positie. Als geen ander dringen ze door tot wat echt leeft in de straten. Ze krijgen het vertrouwen van bewoners, omdat zij zich als buren in een gelijkaardige situatie bevinden, dezelfde bekommernissen delen en vanuit een positief activisme en engagement werken. De inzet van (burger)collectieven en sleutelfiguren in de openbare ruimte en experimentele projecten zorgt voor nieuwe dynamieken en kennis.

Hier gaan we voor:

Hun expertise en inzet wordt erkend en gewaardeerd. Er is de nodige ruimte om onderling ideeën uit te wisselen. De decretale partners vormen samen met hen de brug tussen de informele netwerken en de lokale overheid. Burgernetwerken rond bepaalde thema's zijn sterk genoeg om overheden wakker te schudden. Samenwerking tussen collectieven in een breder netwerk is dan ook een evidentie om de stem luider te laten klinken.

Burgerinitiatieven zien de cultuurdienst en De VK als mogelijke partner. Zij voelen zich gewaardeerd als expert in het weten wat leeft in de straten, bij de bewoners, in het aanvoelen van de juiste oplossingen en het stellen van de meest pertinente vragen over wat de mensen echt bezig houdt.

De decretale partners profileren zich naar burgercollectieven als een open gesprekspartner die ruimte biedt om middelen en subsidies te analyseren, strategische groeistappen in een plan om te zetten en als ondersteuner in dossiers en naar overheden toe.

strategische stappen zijn:

De cultuurdienst inventariseert contacten van bestaande wijkcomités en burgerinitiatieven, legt contacten en gaat met hen in dialoog over noden van de collectieven en de buurt.

De bibliotheek werkt verder met burgerinitiatieven, gebruikers van verschillende achtergronden om de collectie en activiteiten te differentiëren en te laten aansluiten bij de leefwereld van bewoners.

De Vaartkapoen en de cultuurdienst onderzoeken hoe ze in het nieuwe coworking café van De VK, een werkplek, ontmoeting- en ondersteuningsfunctie kan uitbouwen voor burgerinitiatieven.

De VK zet zich samen met de 22 gemeenschapscentra om haar rol rond vrouwen initiatieven verder te verfijnen. De VK documenteert ook alle processen van haar projecten en experimenten in de publieke ruimte.

4. Kunstenaars zijn in Molenbeek creatief geïnspireerd en voelen hun creatiezin groeien

Molenbeek is aantrekkelijk voor kunstenaars door zijn grote aanbod aan industriële panden. Deze panden zijn ideaal voor kunstenaars en kunsthuizen om zich te ontplooien en te groeien. Kunstenaars voelen zich betrokken bij Molenbeek. Ze willen een maatschappelijke rol spelen.

De concertwerking van De VK heeft sinds haar ontstaan geprobeerd om met een alternatieve programmatie jongeren uit Brussel en ver daarbuiten te triggeren om het kanaal over te steken. Ondertussen zijn er veel kunstenorganisaties met een bovenlokale werking en uitstraling.

Hier gaan we voor:

Kunstenaars en kunsthuizen ervaren ruimte om hun artistieke expressie te ontwikkelen en te tonen. Zij krijgen begrip, waardering en ook alle hulp van de decretale partners om hun realisaties waar te maken. Omtrent taal, muziek en dialoog ervaren kunstenaars in de decretale partners bovendien een belangrijke medestander om projecten in co-creatie uit te werken. Samen met andere artiesten, wisselen kunstenaars uit over Molenbeek, over haar uitstraling en haar op de kaart zetten. Meer nog, kunstenaars vinden elkaar en sociaal artistieke verenigingen om samen te werken in concrete projecten. Geëngageerde en sterke figuren die het sociaal culturele en artistieke werkveld in Molenbeek rijk is, staan op. Ze voelen zich aangesproken om als ambassadeur of sleutelfiguur Molenbeek te promoten en onderhouden contacten met collega kunstenaars in deze missie. Kunstenaars denken samen na over een positief artistieke en gedragen project voor Molenbeek en zetten mee hun schouders onder de kandidatuur voor Brussel Culturele Hoofdstad 2030.

De VK is een brede muziek werking, met een scherpe concert identiteit en duidelijk positie ten opzichte van andere Brusselse podia. Molenbeek is haar grootste inspiratiebron. Naast concerten focust ze op talentontwikkeling, kunsteducatie, co-creatie en mede-eigenaarschap. De muziek werking speelt een belangrijke rol in de publieke ruimte.

Strategische stappen zijn:

Een expertisegroep, bestaande uit kunstenaars en cultuurhuizen, brainstormt over “een zichtbare plaats voor kunsten(aars) in Molenbeek met het oog op 2030”.

De VK en de cultuurdienst onderzoeken hoe ze in het nieuwe coworking café van De VK, een werkplek, ontmoeting- en ondersteuningsfunctie kan uitbouwen voor kunstenaars en burgerinitiatieven.

De bibliotheek bekijkt de mogelijkheid om ruimte open te stellen voor artistieke doeleinden.

De VK ontwikkelt een soundsystem, in co-creatie met muziekgeeks, elektriciens, houtbewerkers en artiesten. Het is een mobiele geluidsinstallatie, die op een buurtfeest, free podium of concert kan gebruikt worden, alsook in artistieke creaties. VK organiseert Sound days om een breed publiek onder te dompelen in de soundsystem cultuur en het vormen van een makerscollectief (a.k.a. soundcrew).

De VK richt een stuurgroep op met jonge collectieven, labels, artiesten en professionals. Zij geven mee vorm aan de strategische richting en de concrete programmatie van de muziekwerking van de VK.

Bij de renovatie van De VK wordt een kunstintegratieproject gerealiseerd. De VK vraagt drie kunstenaars(-collectieven) om een voorstel in samenwerking met de buurt uit te werken rond de nieuwe meervoudige identiteit.

De VK gaat een traject aan met VGC kunsten en VGC Entiteit Gemeenschapscentra in het kader van de erkenning als Brussels kunstencentrum.

MIDDELEN VOOR CULTUUR

Molenbeek heeft heel wat in huis om zuurstof door het culturele beleid te laten stromen en om de juiste ruimte voor iedereen te creëren, maar ook deze tools moeten mee met de tijd. Net zoals we ruimte willen creëren op maat van elk, dienen ook de beschikbare middelen te groeien en op maat ingezet te worden.

Molenbeek beschikt over heel wat middelen om cultuur en haar bewoners te laten groeien. We denken in de eerste plaats aan alle sociaal culturele en artistieke partners die in de gemeente aan cultuur doen. En op dit gebied is Molenbeek met zijn tachtigtal verenigingen en honderden kunstenaars op z'n minst rijk te noemen. Zoals in de ambities gesteld, is samenwerking nog steeds een uitdaging. Versnippering van inspanningen en communicatie tegengaan, know how en middelen bundelen, in co-creatie initiatieven ontwikkelen, maar het is uiteraard aan de overheid en de decretale partners zelf om verenigingen meer armslag geven.

PERSONEEL

Voor de uitvoering van het plan en om brede samenwerkingen aan te gaan, staan de decretale partners met een geëngageerd team klaar. In de bibliotheek zijn acht medewerkers of vijf VTE werkzaam. Naast de bibliothecaris en de assistent-dienstleider, zijn er drie bibliotheekassistenten, een stagiaire duaal leren en twee poetsvrouwen werkzaam. De cultuurdienst heeft twee personeelsleden, een VTE wordt door de Vlaamse Gemeenschap gesubsidieerd en een VTE projectmedewerker is door de gemeente betaald. GC De Vaartkapoen beschikt over elf eigen personeelsleden, goed voor 6,7 VTE en vijftien personeelsleden van de Vlaamse Gemeenschapscommissie of twaalf VTE. Ze zijn als volgt verdeeld over de werkingen: Op de horizontale diensten werken voor de posten Directie (2VTE), Administratie en boekhouding (2,2 VTE), Infrastructuur (3,3 VTE), Onthaal (2VTE), Communicatie (1,8 VTE) en Productie & Techniek (2,7 VTE). Op de inhoudelijke posten werken voor Muziek (1,8 VTE) en Maatschappij en Molenbeek (3,9 VTE). Het team van de decretale partners is sterk en veelzijdig. Ze getuigen allen van veel visie en inzet in hun werk. In de komende jaren blijven we ook op dit engagement verder werken om deze positieve werkhouding ook in goed onthaal naar burger en vereniging te blijven omzetten. Vriendelijkheid, openheid en ontvankelijkheid voor externe vragen en concrete plannen, maken dat je als team groeit, dat een overheid als partner wordt geapprecieerd.

FINANCIËN

Op financieel gebied ontvangt de gemeente jaarlijks € 26.353 projectsubsidies van de VGC en ook het loon van de cultuurbeleidscoördinator wordt via de Vlaamse Gemeenschap voorzien als bijdrage in de ontwikkeling van het lokaal cultuurbeleid. Naast deze specifieke financiële middelen vanuit de Vlaamse instanties, beschikken de decretale partners over een waaier aan middelen die zij jaarlijks inschakelen in de realisatie van het duurzame cultuurbeleidsplan.

Binnen de VK zijn de middelen divers: het gemeenschapscentrum krijgt werkingsmiddelen van de VGC (Kunsten, GC, Stedenfonds) en Vlaanderen (Brusselfonds). Deze werkingsmiddelen worden aangevuld met verschillende projectsubsidies (Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling, Participatiedecreet, Kunstendecreet, Koning Boudewijnstichting en VGC projectoproepen). Daarnaast voorziet Actiris en Sociale Maribel middelen voor specifieke tewerkstelling en kosten hieraan verbonden (Geco, deeltijds leren/deeltijds werken, Via middelen). De loonkosten van VGC personeel worden volledig gedragen door de VGC. De VK ontving in 2019 in totaal 612.553 € subsidies. Hiervan is 27% een projectsubsidie van bepaalde duur en 30% voorzien voor specifieke tewerkstelling. De werkingsmiddelen van Brusselfonds, Kunsten en Stedenfonds (30%) zijn niet structureel en moeten in 2020 terug goedgekeurd worden. Van het totaalbedrag van 612.553 € gaat 81% naar loon- (367.338 €) en overheadkosten (129.729). Het restbedrag (19%) zijn werkingskosten, waarvan 15% wordt geïnvesteerd in productie en communicatiekosten.

De gemeente ontvangt voor de bibliotheek jaarlijks een loonsubsidie voor het bibliotheekpersoneel van de Vlaamse Gemeenschap. Het onderhoudspersoneel is ten laste van de gemeente. De bibliotheek heeft jaarlijks een gemeentelijk werkingsbudget van € 55.000 beschikbaar voor de aankoop van materialen, gaande van boekcollecties en tijdschriften tot meubels en informaticamateriaal. 25 % van de gemeentelijke middelen dienen voor aankoop van de collectie (boeken, e-books en dvd), 47 % wordt gebruikt voor onderhoud van beheerssystemen en digitale toepassingen, 9 % voor aankopen meubilering en 8 % voor logistiek en technisch functioneren (aankoop van onderhoudsmaterialen). 11,5% kan de bibliotheek zelf investeren in allerhande uitbreidingsactiviteiten, zoals lezingen of activiteiten voor leesbevordering. Van de Vlaamse Gemeenschapscommissie ontvangt de bibliotheek jaarlijks een subsidie van € 4.600 voor haar deelname aan het digitale netwerk voor de bibliotheken. In 2020 wordt het gebruiksvriendelijk en geïntegreerde software systeem van de Nederlandstalige bibliotheken in Vlaanderen en Brussel gelanceerd in de bibliotheek ter versterking van stabiele werkprocessen zoals bestellen, uitleenadministratie, uitlenen, catalografie, financieel beheer, rapportage en statistieken. Bijkomend biedt de al gepubliceerde bibliotheekwebsite lenersactiviteiten en de catalogus online aan. De Nederlandstalige cultuurdienst beschikt jaarlijks over € 40.000 werkingsmiddelen en reserveert hiervan € 5.000 voor subsidies aan verenigingen. Dit wordt volledig aan culturele initiatieven gespendeerd.

INFRASTRUCTUUR

Naast diverse uitleenbare materialen, zijn ook volgende gemeentelijke **infrastructuren** alvast ter beschikking van het verenigingsleven:

- Alle gemeentelijke scholen volgens het intern reglement voor zaalverhuur en - gebruik.
- De polyvalente zaal van de bibliotheek (125m²) en de tuin (50m²)
- De gemeentelijke feestzaal Sippelberg (300m²) met industriële keuken, sanitair & loges
- De gemeentelijke feestzaal Karreveld (240 m²) met bijkomend de Koningin Elisabethzaal (80m²), twee salons (40m²), een ridderzaal (60m²) en ruime binnenkoer
- Centre Communautaire Maritime (455m²) met twee vergaderruimten (15m²)
- Het Huis van Culturen en Sociale Samenhang met Spektakelzaal (180 pl.), Kelder (90pl.), Foyer (140m² + bar), Cafét'art (50m²), 8 atelierruimten (elk 25m²) en verder nog een koer, studio's en kantoorruimten, een bibliotheek ZEP (zone d'éducation permanente) en Court'échelle (een ontmoetingsruimte ouders – jonge kinderen)

De gebouwen van de VK in de Sint-Jozef- en Schoolstraat zijn gedurende 2 jaar in verbouwing. Momenteel huist de VK samen met Recyclart in de Manchestersite waar een grote concertzaal en enkele lokalen zijn. Eenmaal terug in op haar oud adres zal er een vernieuwde infrastructuur ter beschikking staan met een grote concertzaal, een gemeenschapstuin, een polyvalente loods, een coworking café, ateliers en leslokalen.

Vast staat dat de decretale partners de beschikbare infrastructuur in functie van haar gebruikers willen inzetten: met openheid naar mensen en een positieve receptieve houding voor creatie.

ONDER DRUK

De beschikbare financiële middelen staan onder druk: In 2020 moeten verschillende subsidies van De Vaartkapoen terug bevestigd worden. Bovendien zijn de huidige middelen niet toereikend om de nieuwe ambities van de VK als brede, bovenlokale en Molenbeekse muziekwerking in Brussel waar te maken. De VK zet alles op alles om 2022 terug structureel erkend te worden door het Kunstendecreet (zoals voordien tussen 2003-2016) met een financiële ondersteuning in lijn met andere muziekclubs en gelijkaardige organisaties. De bibliotheek voorziet met haar werkingsbudget ook onderhoudsproducten, postzegels, drukwerken en allerhande klein materieel, net zoals de cultuurdienst. Duidelijk is dat de beschikbare middelen doordachte afwegingen vragen in projecten én ook hier gedeelde partnerschappen en inleg van de middelen van cruciaal belang zijn. De diensten vragen alvast ook om de middelen ter subsidie van het verenigingsleven substantieel te verhogen, zodat verenigingen vanuit de overheid een waardering en impuls voor de ontwikkeling van cultuur ondervinden.

Maar ook een overzicht van de andere mogelijkheden is belangrijk om zo de middelen efficiënter inzetbaar te maken. Naast een verhoging van de gemeentelijke middelen, gaan we ook voor het overzicht. In deze inventarisering en binnen de ambitie om ook de rollen en de middelen te verduidelijken, bekijken de decretale partners en andere instellingen samen hoe we het aanbod van infrastructuur en materiaal beter kunnen bundelen en communiceren.

De beschikbare middelen tonen een enorm potentieel, in buurtverankering met ruime infrastructuren en openbare ruimte, in duurzame partnerschappen (ook met Franstaligen) en in een bundeling van middelen. Maar er is ook een gezond realisme nodig: aanpassingen aan infrastructuur, ondersteuning van verenigingen en onderhouden van partnerschappen vragen ook investeringen. We zien onze middelen dan ook in een groeiproces, waar we op een langere termijn samen aan willen bouwen.

PARTICIPATIE

CULTUUR VOOR, DOOR EN MET MENSEN

VOOR HET PLAN

Bij participatie gaat het “om het ernstig nemen van expertise, kennis en ideeën van burgers, het gaat om een volwassen dialoog in een open communicatie, met klinken en botsen” (De geest van Elinor, Filip De Rynck, 2014). En dat is net wat de decretale partners in de ontwikkeling van het beleidsplan voor ogen hadden: afstand nemen van de eigen ‘idées fixes’ en met een open geest naar de anderen kijken, want als het aankomt op nieuwe wegen inslaan en van onderuit aan beleid bouwen, is iedereen expert en telt elke mening.

De participatie van het beleidsplan startte al in 2018 met een evaluatie van het vorige beleidsplan en een traject met de verschillende advies- en beheersorganen van de decretale partners rond de beleidsprioriteiten onder coaching van Streetwize. *Duidelijke keuzes en rollen, signalisatie en communicatie en een open plaats voor iedereen* waren gemeenschappelijke hangijzers die van onderuit en van binnenuit werden opgeworpen. In januari 2019 verbreedde de betrokkenheid naar zeven publieken, die elk hun mening konden geven in formules die best bij hun leef - en beweegwereld aansloot:

- een onlinevragenlijst aan 65 verenigingen (18 antwoorden in maart);
- diepte-interviews met acht gebruikers van de bibliotheek en vijftien gebruikers van De VK in maart;
- een kort gesprek met drie groepen van vijf senioren op 18 maart 2019
- een rondetafelgesprek met vijf burgerinitiatieven op 25 maart 2019;
- een focusgroep met dertien vrouwen met diverse achtergronden op 28 maart 2019
- een focusgroep met zes jongeren met diverse achtergronden op 27 april 2019
- een focusgroep van acht kunstenaars en kunsthuizen op 20 mei 2019
- een open debat met een dertigtal passanten en bewoners van het centrale gemeenteplein op 31 mei

We vertrokken steeds van een onbeschreven blad, zonder eigen prioriteiten en met een open geest. Om deze participatie mee in goede banen te leiden, kon het team rekenen op de ondersteuning van de stagiaire van De Vaartkapoen, op de expertise van het Agentschap voor Integratie en Inburgering, het Minderhedenforum en burgerinitiatief De Wijkacademie vzw en op een gespreksmoderator van Youth for You vzw, die de methodieken mee ontwikkelden, het betrekken van publieken begeleidden en ook de conclusies mee vormgaven. Hun input was van onschatbare waarde. Ook het recente gebruikersonderzoek van de bibliotheek, waarbij in 2018 al een 110 leners van OB. De Boekenmolen een uitgebreide enquête hadden beantwoord, is nuttig gebleken bij het vervolledigen van het plaatje. Bewoners, kunstenaars en partners gaan unaniem voor een Molenbeek waar het beleid:

- kansen, ruimte en openheid creëert, met erkenning en respect voor eigen initiatieven (faciliteren)
- duidelijkheid schept over het hele culturele aanbod en zijn rol hierin (communiceren)
- mee wordt gemaakt door een netwerk aan mensen, verenigingen, kunstenaars en wijken verbindt (participeren en verbinden)

Met een centrale plaats voor

- Sociale contacten tussen mensen

- Activiteiten voor kinderen, samen met ouders centraal staan
- Ruimte voor jongeren om hun eigen ding te doen
- Duurzame activiteiten en buurtuitwisseling
- Een netwerk(moment) dat informatie biedt om samen te werken en door te verwijzen

VOOR ALTIJD

De wijdvertakte maar ook gefocuste bevragingen leggen nu de basis voor een verdere participatie. De betrokkenheid bij beleid stopt immers niet bij de opmaak ervan, maar moet temeer leven naarmate het plan zich concretiseert in de straat, naarmate steeds meer initiatieven vorm (moeten) krijgen. Samen cultuur maken, daar draait het in Molenbeek om. Het participatiemodel dat in Molenbeek wordt uitgerold is tezelfdertijd eenvoudig én maatwerk, gaande van formele vaste advies - en beheerraden, over een inhoudelijke plusgroep tot een focusgroep op maat van interesse en expertise.

De **beheers - en adviesorganen** blijven een evidente draaischijf. Naast het formele advies of beheer, worden de raden ook jaarlijks in september uitgenodigd om te brainstormen rond concrete toekomende initiatieven en het betrekken van het bredere veld. *Welke volgende stappen moeten genomen worden om de ambities te realiseren? Wie moet betrokken worden? Hoe kunnen we deze betrokkenheid best aanpakken?* worden verder uitgewerkt in deze '**plusgroep**', bestaande uit de decretale beroepskrachten, personeel en geïnteresseerde raadsleden. Tenslotte gaan we verder op het elan van **focusgroepen**, waarbij een kleine groep met grote interesse of expertise reflecteert over heel concrete thema's, zoals kunsten in Molenbeek, literatuur, meertaligheid in cultuur,... Ook hier is ruimte geven en open space technology de leidraad: de overheid die het gesprek faciliteert en de inhoud van onderuit, van de gesprekspartners laat groeien met een duidelijke eindconclusie die tevens de start van een concrete uitwerking in zich houdt. Goed beleid begint en eindigt met ruimte voor open gesprek en duidelijke communicatie.

COMMUNICATIE

TRANSPARANTIE

Communicatie is boven onze ambities misschien nog wel het allerbelangrijkste in een beleid. Geen mooie actie of inspirerend beleid bereikt zijn doel indien het niet de juiste mensen kan bereiken.

Molenbeek heeft in de afgelopen jaren een uitgebreid arsenaal aan communicatie-instrumenten in het leven geroepen: de afgelopen jaren werd een culturele agenda en een gedeelde website ontwikkeld. Vandaag is ook uit de vele gesprekken en eigen ervaringen gebleken dat hoeveelheid aan communicatiemiddelen misschien niet noodzakelijk is (en eerder contraproductief is), maar wel het doordacht inzetten van een beperkt aantal middelen die hun doel en publiek bereiken. Nadenken over een goede communicatievisie is dan ook cruciaal in ons beleid en onze acties.

VAN HET PLAN

Het beleid is niet eenvoudig over te brengen. Het zijn gedachten en ambities die in dit plan zijn neergeschreven. Deze blauwdruk is vooral opgevat als een beleidsinstrument waar de modale burger hoogstens wat inspiratie uit haalt maar dat geen concrete houvast biedt om aan te kloppen bij de decretale partners. Beschikbaarheid van het integrale plan op de **traditionele kanalen** zoals de gemeentelijke website en de culturele website zijn een evidentie. Toch is een vertaalslag naar de Molenbeekse straten met focus op het concrete een eerste stap in het communicatiebeleid: Voor de nieuwsgierigen ontwikkelen we een light versie van dit uitgebreide plan. Via een **mindmap**, per definitie een eenvoudig schema met iconen en tekeningen, leggen we onze gedachtengang bloot. Maar in Molenbeek - zo hebben we bij de opmaak van dit plan des te meer ondervonden - werken face-to-face contacten het best. In focusgroepen koppelen we de ambities terug op de vroeger uitgesproken wensen. We zetten ze ook onmiddellijk om in een gesprek over concrete initiatieven om samen met de groepen actie te ondernemen.

VAN DE ACTIE

Maar ook in de actie blijven we bijzondere aandacht aan communicatie schenken. Informatie die mensen bereikt, is de sleutel om ongelijkheid weg te werken, om participatie aan cultuur te bevorderen. Het gaat om informatie op maat, maar ook die alle delen van de gemeente bereikt. Jongeren gaven bijvoorbeeld tijdens gesprekken aan dat informatie niet steeds Hoog Molenbeek bereikt, hoewel zij ook mobiel zijn. Daarnaast communiceren vele bewoners via WhatsApp, Instagram, videofragmenten op Facebook van zgn. rolmodellen en ambassadeurs. In de gesprekken met focusgroepen en ook met burgercollectieven werden ons dan ook drie aandachtspunten duidelijk:

1. Ook verenigingen en kunstenaars hebben nog steeds nood aan een gebundelde communicatie: het zorgt voor efficiënte inzet van de middelen en inspanningen en ook het publiek blijft gespaard van een overload aan communicatiematerialen. Zij vindt - integendeel - alle informatie gecentraliseerd terug.

2. Elke communicatie is anders en mensen willen ook communicatie die hen aanspreekt. Weten wat je publiek aantrekt qua inhoud maar ook qua communicatie is belangrijk om hen te bereiken.

3. Nieuwe media zijn de nieuwe inzet. Traditionele flyers bereiken een bepaald en afgelijnd publiek, maar zeker niet iedereen. Variatie in communicatiedragers naar verschillende doelgroepen is dan ook van essentieel belang in een inclusief beleid, dat zich naar diverse groepen wil richten. Ook de gemeente moet mee met het nieuwe tijdperk om haar bewoners op een aangepaste manier te bereiken. Instagram, Facebook, WhatsApp en ook een aangepaste website zijn nieuwe media waarop moet ingespeeld worden. Op vlak van deze e-inclusie moeten de decretale partners nog stappen vooruit.

De gemeentelijke diensten staat op dit vlak nog in zijn kinderschoenen, maar maakt er samen met De VK een echte inzet van. We bekijken samen in 2020 de oprichting van een expertengroep “culturele communicatie” die de communicatiestrategie, het gebruik van sociale media, taalgebruik, … van naderbij analyseert. Hierbij hopen we uiteraard beroep te doen op de gespecialiseerde diensten van de gemeente en de communicatieverantwoordelijken van grote cultuurhuizen.

BIJLAGEN

KERNCIJFERS

(bron bisa, Brussels.perspective, augustus 2019)

Bevolking op 1 januari	Sint-Jans-Molenbeek		Brussels Hoofdstedelijk gewest	
	2014	2019	2014	2019
Totale bevolking (aantal inwoners)	94.854	97.462	1.163.486	1.208.542
Bevolkingsdichtheid (aantal inwoners per km²)	15.794	16.228	7.163	7.441
Aantal mannen ten opzichte van 100 vrouwen	99	100	95	98

Bevolking per leeftijdsgroep op 1 januari	Sint-Jans-Molenbeek		Brussels Hoofdstedelijk Gewest	
	2013	2018	2013	2018
Aandeel jonger dan 18 jaar in de totale bevolking (%)	28,2	28,7	22,5	22,9
Aandeel 18-64 jaar in d etotale bevolking (%)	59,8	59,6	64,1	63,9
Aandeel 65 jaar en ouder in d etotale bevolking (%)	12,0	11,7	13,4	13,2

Buitenlandse huidige nationaliteiten op 1 januari	Sint-Jans-Molenbeek		Brussels hoofdstedelijk gewest	
	2013	2018	2013	2018
Aandeel vreemdelingen in de totale bevolking (%)	28,2	28,8	33,1	24,8
Aandeel onderdanen van de EU – 28 (zonder België) in de totale bevolking (%)	13,6	14,0	21,4	23,0

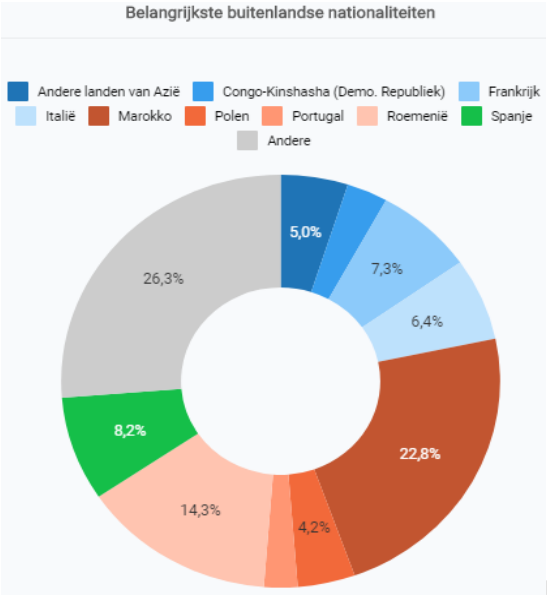

bron: statbel.be op 1.01.2018

Private huishoudens op1 januari	Sint-Jans-Molenbeek		Brussels hoofdstedelijk gewest	
	2012	2017	2012	2017
Totaal aantal private huishoudens	38.901	38.156	538.304	545.145
Gemiddelde grootte van private huishoudens	2,4	2,5	2,1	2,2
Aantal alleenwonenden in het totaal aantal private huishoudens (%)	41,6	39,4	47,9	46,0
Aandeel alleenstaande ouders in het totaal aantal private huishoudens	12,7	13,8	11,1	11,7

Fiscale statistieken van de inkomens	Sint-Jans-Molenbeek		Brussels Hoofdstedelijk Gewest	
	2011	2016	2011	2016
Mediaan totaal belastbaar inkomen der aangiften in euro	15.931	17.440	17.771	19.072
Welvaartsindex (belgië = 100)	61	57	80	78

Leefloon of equivalent leefloon	Sint-Jans-Molenbeek		Brussels Hoofdstedelijk Gewest	
	2012	2017	2012	2017
Aandeel mannen (18-64jaar) begunstigden van het leefloon (%)	8,0	8,8	4,6	4,9
Aandeel vrouwen (18-64jaar) begunstigden van het leefloon (%)	9,7	11,0	5,3	5,9
Aandeel begunstigden (18-64 jaar) van het leefloon (%)	8,7	9,9	4,9	5,4

Kinderopvang voor kinderen jonger dan 3 jaar op 31 december	Sint-Jans-Molenbeek		Brussels Hoofdstedelijk Gewest	
	2012	2017	2012	2017
Aantal kinderplaatsen per 100 kinderen jonger dan 3 jaar	15,3	22,7	31,1	38,1

Schoolbevolking	Sint-Jans-Molenbeek		Brussels Hoofdstedelijk Gewest	
	2012-'13	2017-'18	2012-'13	2017-'18
Aandeel leerlingen in het kleuteronderwijs dat in hun gemeente schoolloopt (%)	61,2	62,8	67,3	69,4
Aandeel leerlingen in het lager onderwijs dat schoolloopt in de gemeente (%)	55,7	56,9	62,7	64,2
Aandeel leerlingen in het secundair onderwijs dat schoolloopt in de gemeente (%)	18,7	16,6	35,4	36,5

Werkende beroepsbevolking (per woonplaats)	Sint-Jans-Molenbeek		Brussels Hoofdstedelijk Gewest	
	2011	2017	2011	2017
Werkgelegenheidsgraad van mannen (15-64jaar)(%)	50,0	53,2	53,2	58,2
Werkgelegenheidsgraad van vrouwen (15-64jaar)(%)	35,9	37,0	43,5	49,0
Werkgelegenheidsgraad (15-64jaar)(%)	43,1	45,3	48,3	53,6

Werkloosheid	Sint-Jans-Molenbeek		Brussels Hoofdstedelijk Gewest	
	2011	2017	2011	2017
Werkloosheidsgraad van mannen (15-64jaar)(%)	29,2	23,7	21,9	17,4
Werkloosheidsgraad van vrouwen (15-64jaar)(%)	33,5	28,0	23,2	18,4
Werkloosheidsgraad (15-64jaar)(%)	31,0	25,5	22,5	17,8
Werkloosheidsgraad (15-25jaar)(%)	40,8	33,7	34,4	27,8

Bodembezetting en kantorenpark	Sint-Jans-Molenbeek		Brussels Hoofdstedelijk Gewest	
	2011	2016	2011	2016
Totale oppervlakte (km²)	6,0	6,0	162,4	162,4
Aandeel bebouwde oppervlakte op 1 januari (%)	53,4	53,7	45,9	46,9
Kantoordichtheid (aantal m² per km²)	66.278	68.289	80.336	79.057

huisvesting	Sint-Jans-Molenbeek		Brussels Hoofdstedelijk Gewest	
	2012	2017	2012	2017
Aantal woningen op 1 januari	35.558	38.490	548.981	573.276
Aantal sociale woningen per 100 private huishoudens op 31 december	9,0	8,9	7,3	7,3
Gemiddelde maandelijkse huurprijs van appartement met 2 slpk (€)	-	694	-	761
Gemiddelde verkoopprijs van appartementen, studio's en flats (€)	159.937	165.089	217.685	245.265

CULTUURRAAD

Organiek reglement tot inrichting van de cultuurraad dd. 20.06.2019

Art 1.

Het decreet "houdende het stimuleren van een kwalitatief en integraal lokaal cultuurbeleid" van 13 juli 2001 en het nieuwe decreet "houdende het stimuleren van een duurzaam en integraal lokaal cultuurbeleid" van 6 juli 2012 bepalen dat de organisatie van advies en inspraak voor cultuurbeleid een bevoegdheid is van de Gemeenteraad. In het kader van haar instap in dit decreet en de opmaak van het geïntegreerde cultuurbeleidsplan erkent het gemeentebestuur van Sint – Jans – Molenbeek een gemeentelijk adviserend orgaan voor Cultuur, samengesteld zoals vastgelegd in dit principeakkoord en hierna kortweg Cultuurraad genoemd.

Ar 2.

Deze Cultuurraad heeft tot doel:

a) Het bevorderen van een kwalitatief en integraal cultuurbeleid zoals beschreven in art .3 van het decreet van 13 juli 2001 op het lokaal cultuurbeleid. De adviesraad brengt advies uit bij de opmaak, de uitvoering en de evaluatie van het geïntegreerde cultuurbeleidsplan en wordt aldus betrokken bij de voorbereiding en uitvoering van het gemeentelijke cultuurbeleid.

1. Het adviseren van de Gemeenteraad en het College van Burgemeester en Schepenen inzake de Nederlandstalige culturele aangelegenheden, volgens art.4 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 op de hervorming van de instellingen, van 1 tot 10:
    1. Bescherming en luister van de taal;
    2. Aanmoediging van de vorming van navorsers;
    3. De schone kunsten;
    4. Patrimonium, musea en wetenschappelijk – culturele instellingen (uitgezonderd monumenten en landschappen);
    5. Bibliotheken, discotheken en soortelijke diensten;
    6. Radio en televisie, en hulp aan de geschreven pers (uitgezonderd mededelingen van de federale Regering);
    7. Jeugdbeleid (behalve wanneer een aparte jeugd(advies) raad bestaat);
    8. Permanente opvoeding en culturele animatie;
    9. Lichamelijke opvoeding, sport en openluchtleven;
    10. Vrijetijdsbesteding en toerisme.
2. Het bevorderen en organiseren van overleg, coördinatie en samenwerking tussen de betrokken culturele organisaties;
3. Het verzamelen van informatie en documentatie over het culturele leven en over de culturele behoeften in het werkingsgebied;
4. Vertegenwoordigers van verenigingen, die in de Cultuurraad zetelen, laten de informatie doorstromen naar de achterban en peilen naar de standpunten.

Ar 3.

De gemeente moet geen advies vragen over de opmaak van de gemeentelijke begroting. De Cultuurraad kan echter steeds advies uitbrengen vooraleer het gemeentebestuur met de

begrotingsopmaak start. Over het geïntegreerde cultuurbeleidsplan en de jaarlijkse actieplannen moet verplicht advies gevraagd worden aan de Cultuurraad. Het jaarlijkse voortgangsrapport moet voorgelegd worden aan de Cultuurraad.

Art 4.

De Cultuurraad brengt haar advies uit op vraag van het gemeentebestuur én op eigen initiatief. Het advies is niet bindend, maar afwijkende beslissingen dienen gemotiveerd te worden.

Art 5.

Om de adviesfunctie mogelijk te maken, worden tussen gemeentebestuur en Cultuurraad afspraken gemaakt over informatie-uitwisseling en opvolging. Deze afspraken worden in een huishoudelijk reglement vastgelegd. Dit reglement specificeert de modaliteiten van de werking.

Art 6.

In de samenstelling van de Cultuurraad wordt rekening gehouden met de volgende formele vereisten voor de deelname aan inspraak en overleg. De effectieve stemgerechtigde leden behoren minstens tot:

- Culturele verenigingen en organisaties die een werking ontplooien op het grondgebied van de gemeente Sint – Jans – Molenbeek en werken met vrijwilligers;
- Culturele organisaties en instellingen die een werking ontplooien op het grondgebied van de gemeente Sint – Jans – Molenbeek en werken met professionelen;
- Deskundigen met ervaring in culturele materies en in een ruime kijk op cultuur en de gemeente, woonachtig in de gemeente Sint – Jans – Molenbeek.

Hun maximale aantal is vastgelegd op 20.

Art 7.

De niet-stemgerechtigde leden of leden met de status van waarnemer behoren tot volgende categorieën:

a) Deskundige die in functie van het onderwerp kan worden uitgenodigd;
b) De schepen van Nederlandstalige cultuur die voor elke vergadering wordt uitgenodigd;
c) Een vertegenwoordiger van de Vlaamse Gemeenschapscommissie die voor elke vergadering wordt uitgenodigd;
d) De cultuurbeleidscoördinator die alle vergaderingen bijwoont en die fungeert als de in het decreet voorziene gemeentelijke medewerker die door het College van Burgemeester en Schepenen ter beschikking wordt gesteld voor administratieve ondersteuning.

Art 8.

De leden van de Cultuurraad zetelen op vrijwillige basis en ontvangen hiervoor geen vergoeding.

Art 9.

De leden nemen een engagement op van minimaal 2 jaar tijdens de duur van het beleidsplan. Bijkomende leden kunnen zich aansluiten bij de Cultuurraad tijdens deze duur.

Art 10.

Alle leden van de Cultuurraad onderschrijven de doelstellingen van het Cultuurbeleidsplan; alsook de fundamentele verdraagzaamheidsprincipes, die het volgende inhouden:

a) Alle beginselen van de democratie en de grondwet na te leven en toe te passen.
b) Het samenwerkingsmodel tussen de verschillende gemeenschappen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest te ondersteunen.
c) Het harmonisch samenleven van de verschillende volkeren, rassen, culturen en godsdiensten in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest te helpen bevorderen.
d) Leden die via daden, woorden, handelingen of deelname aan publicaties kennelijk tegenstrijdig handelen met dit door hen ondertekend engagement, kunnen uit de Cultuurraad gezet worden na een stemming waarbij het akkoord van de helft plus één van de aanwezige leden vereist is.

Art 11.

Voor specifieke projecten of materies kan de Cultuurraad ad-hoc werkgroepen oprichten. De raad helpt de gemeente bij het organiseren van de burgerparticipatie. Zo kan – via tijdelijke overlegstructuren – ook de ruimere bevolking uitgenodigd worden op de bijeenkomsten.

Art 12.

Politieke mandatarissen kunnen geen deel uitmaken van de Cultuurraad, tenzij als waarnemer.

Art 13.

De Cultuurbeleidscoördinator of een medewerker van de Dienst Cultuur woont, als waarnemend secretaris, alle vergaderingen bij. De dienst Nederlandstalige Cultuur van de gemeente fungeert als administratief centrum voor de verdere afhandeling en verzending en plaats van het centrale archief. In onderling overleg en akkoord kunnen andere gemeentelijke culturele ambtenaren of medewerkers toegelaten worden.

Art 14.

De 1ste Cultuurraad op basis van dit principeakkoord wordt opgericht binnen een redelijke termijn na goedkeuring door de gemeente.

Art 15

Op de eerste bijeenkomst van de nieuw samengestelde Cultuurraad wordt een voorzitter gekozen onder de aanwezige stemgerechtigde leden.

Art 16.

Het mandaat van deze Cultuurraad loopt tot de installatie van een nieuwe Cultuurraad binnen een redelijke termijn na de installatie van de Gemeenteraad die voorkomt uit de volgende Gemeenteraadsverkiezingen.

Art 17.

De schepen kan steeds het advies inwinnen van het bredere culturele veld. Bovendien treedt de schepen, of zijn afgevaardigde, minstens één maal per jaar in dialoog met de gemeenschapsraad.

Art 18.

Dit organieke reglement brengt de opheffing mee van de gemeentelijke adviescommissie voor de Vlaamse Gemeenschap, zoals goedgekeurd tijdens de gemeenteraad van 14 december 1989 en van het vorige organieke reglement ter oprichting van de cultuurraad, zoals goedgekeurd tijdens de gemeenteraad van 22 november 2007.

Samenstelling

Koen COBBAERT – voorzitter

Malika ABERKAN – ondervoorzitter

Yannick BOCHEM

Linda BRUYNINCKX

Sam DE WIT

Aziza EL MIAMOUNI

Evi FRANS

Ine HENDRICKX

Ellen JACOBS

Rose May LIEBAERT

Yuri PICALAUSA

Walter SALENDER

Greet SIMONS

Elke VAN DEN BERGH

Liselore VANDEPUT

Pieter VANHEES

Ghizlane ZAID

Isabelle De MEYERE – waarnemer

Khadija ZAMOURI – waarnemer

Tjorven VANDEN EYNDE – waarnemer

MOLEN BEEK1080

cultuur in molenbeek

CULTUURRAAD **ZITTING VAN 10 oktober 2019**

Nederlandstalige cultuurdienst
Graaf van Vlaanderenstraat 20
1080 Sint – Jans – Molenbeek

Officieel advies

De Cultuurraad geeft voor het geïntegreerd cultuurbeleidsplan 2020 - 2025 van het duurzaam lokaal cultuurbeleid in de gemeente Molenbeek een positief advies.

Zij heeft volgende opmerkingen

.....

.....

.....

Voor de Cultuurraad

.....Abekkan Malika

ADVIESRAAD BIBLIOTHEEK

Organiek reglement van de adviesraad van de openbare bibliotheek

Art.1.
Het beheer van de Gemeentelijke Openbare Bibliotheek Sint-Jans-Molenbeek wordt, overeenkomstig de bepalingen van het cultuurpactdecreet van 28.01.1974 - art.9 ; en de bepalingen van het decreet betreffende het lokaal cultuurbeleid van 6 juli 2012 –art. 10, §1,7, toevertrouwd aan een beheersorgaan samengesteld volgens formule 9 C namelijk als zelfstandige vereniging van bibliotheekdeskundigen – specialisten of gebruikers.
Art. 2.
Het beheersorgaan is uit 7 leden samengesteld.
Art. 3.
Het beheersorgaan kiest uit haar leden een voorzitter en een ondervoorzitter.
Art. 4.
In het beheersorgaan wordt de functie van secretaris waargenomen door de bibliothecaris. Deze persoon beschikt niet over stemrecht.
Art. 5.
Het beheersorgaan wordt steeds in haar geheel vernieuwd en dit binnen een redelijke termijn 3 maand na de installatie van de nieuwe gemeenteraad. Zolang die vernieuwing niet heeft plaats gehad, blijft de oude in functie.
Art. 6.
Het beheersorgaan stelt voor het goede verloop van de inwendige aangelegenheden, een huishoudelijk reglement op, dat aan de goedkeuring van de gemeente is onderworpen.
Art. 7.
Alle mandaten worden kosteloos waargenomen.

Samenstelling

Paul LELEU – voorzitter

Mariëtte DE RONNE

Gaby GEYSKENS

Ilse VERBEKE

Ghizlane ZAID

Linda BRUYNINCKX – secretaris

Tjorven VANDEN EYNDE – waarnemer

Khadija ZAMOURI – waarnemer

Raad van beheer **ZITTING VAN 10 oktober 2019**

O.B. De Boekenmolen
Graaf van Vlaanderenstraat 20
1080 Sint – Jans – Molenbeek

Officieel advies

De adviesraad van O.B. De Boekenmolen geeft voor geïntegreerd cultuurbeleidsplan 2020 - 2025 het duurzaam lokaal cultuurbeleid in de gemeente Molenbeek een positief advies.

Zij heeft volgende opmerkingen

Poolse collectie is degelijk relevant en de bib Boekenmolen heeft dit in haar aanbod op te nemen. Daarnaast maakt de bib werken onder andere aan de wifi-probleem of liever gezegd het gebrek daar aan.

Voor de Raad van Beheer

RAAD VAN BESTUUR GEMEENSCHAPSCENTRUM

Samenstelling

Irene ROSSI – voorzitter

Bert DE BOCK

Hans EELENS

Aziza EL MIAMOUNI

Senae JAMAÏ

Mattias KAYAERT

Eline LABAR

Ineke LECOMPTE

Salvatore PELONERO

Sander TAS

Bart TEMMERMAN

Rik VAN GOETHEM – waarnemer

Khadija ZAMOURI – waarnemer

Tjorven VANDEN EYNDE – waarnemer

brusselse gemeenschaps centra

Raad van Bestuur

ZITTING VAN 15 oktober 2019

Gc de Vaartkapoen
Sint Jozefstraat 14
1080 Sint – Jans – Molenbeek

Officieel advies

De Raad van Bestuur van GC De Vaartkapoen keurt het geïntegreerd cultuurbeleidsplan 2020 - 2025 van het duurzaam lokaal cultuurbeleid in de gemeente Molenbeek goed.

Zij heeft volgende opmerkingen

.....

.....

.....

Voor de raad van bestuur,

Irene Rossi

AFSPRAKENNOTA TUSSEN Gemeente SINT-JANS-MOLENBEEK EN DE VAARTKAPOEN

In wat volgt wordt de samenwerking tussen het gemeentebestuur van Sint-Jans-Molenbeek en Gemeenschapscentrum De Vaartkapoen beschreven in het kader van de uitvoering van het geïntegreerde cultuurbeleidsplan 2020 – 2025 en dit voor wat betreft het gebruik van de infrastructuur.

Kader

Deze afsprakennota regelt het gebruik van de culturele infrastructuur in het kader van het lokaal cultuurbeleid, dat gedurende de periode van 2020 tot 2025 zal ontwikkeld worden in de gemeente Sint – Jans – Molenbeek, zoals voorzien in de convenant van de Vlaamse Gemeenschapscommissie en de gemeente en zoals bedoeld in art. 43 2°van het decreet van 6 juli 2012 en de decreetswijziging van 22 december 2017. De nota en de convenant geven uitvoering aan artikel 31 van het besluit van de Vlaamse Regering van 26 oktober 2012 ter uitvoering van het decreet betreffende het lokaal cultuurbeleid.

Afspraken

GC De Vaartkapoen

GC De Vaartkapoen stelt zijn beschikbare infrastructuur gratis ter beschikking van het gemeentebestuur onder volgende voorwaarden:

- De ruimte is beschikbaar
- De activiteiten die door GC De Vaartkapoen worden georganiseerd en de betalende activiteiten komen hierdoor niet in het gedrang
- De activiteiten van het gemeentebestuur vinden plaats in het kader van het geïntegreerde cultuurbeleidsplan 2020 – 2025 en worden indien mogelijk samen met de decretale partners ondernomen
- De activiteiten worden zo goed mogelijk in het jaarlijkse geïntegreerde voortgangsrapport beschreven.

Deze infrastructuur wordt –in de mate van beschikbaarheid – ter beschikking gesteld met de technische middelen van personeel en materieel.

Gemeentebestuur van Sint Jans Molenbeek

De gemeente stelt zijn beschikbare infrastructuur gratis ter beschikking van GC De Vaartkapoen onder volgende voorwaarden:

- De ruimten zijn beschikbaar
- De activiteiten die door het gemeentebestuur worden georganiseerd en de betalende activiteiten komen hierdoor niet in het gedrang
- De activiteiten van GC De Vaartkapoen vinden plaats in het kader van het geïntegreerde cultuurbeleidsplan 2020 – 2025 en worden indien mogelijk samen met de decretale partners ondernomen
- De activiteiten worden zo goed mogelijk in het jaarlijkse geïntegreerde voortgangsrapport beschreven.

Deze infrastructuur wordt –in de mate van beschikbaarheid – ter beschikking gesteld met de technische middelen van personeel en materieel.

Onder "beschikbaar" wordt verstaan: elke ruimte die onder het beheer valt van de betrokken partij, die niet in gebruik is, niet gereserveerd werd door derden of niet ontoegankelijk is wegens bijvoorbeeld werken of schade.

Modaliteiten

Deze nota wordt als addendum bij de betreffende convenant gevoegd.

Gelezen en goedgekeurd,

Gemeentesecretaris	schepen van Nederlandstalige Aangelegenheden	Voorzitter GC De Vaartkapoen
Dhr. J. DE WINNE	Mevr. K. ZAMOURI	Mevr. I. ROSSI